

حروف مشبهة بالفعل

درس دهم

حروف مشبهة بالفعل

- حروف مشبهة بالفعل مانند افعال ناقصه بر سر جملات اسمیه وارد می شوند و اعراب اجزای جمله را منسوخ (تغییر) می کنند.
- حروف مشبهة بالفعل برعکس کاری را که افعال ناقصه انجام می دادند (مرفوع نگه داشتن مبتدا به عنوان اسمش و تبدیل خبر به خبر منصوب) انجام می دهند.

حروف مشبهة بالفعل

- حروف مشبهة بالفعل بر سر جمله می آید و مبتدا را به اسم خود تبدیل می کند و منصوب. خبر را خبر خود می کند و مرفوع نگه می دارد.

إِنَّ اللَّهِ غَفُورٌ

خبر حرف مشبهة بالفعل
و مرفوع

اسم حرف مشبهة بالفعل و
منصوب

حرف مشبهة بالفعل

حروف مشبهة بالفعل

- به این دسته از حروف به این دلیل مشبهة بالفعل گفته می شود چون مانند فعل بر اعراب اجزا جمله تأثیر می گذارد.
- این حروف اما صرفاً به خاطر تغییری که در اعراب جمله ایجاد می کنند در یک دسته قرار گرفته اند و گرنه از لحاظ معنی چندان تناسبی با هم ندارند.

معروف‌ترین حروف مشابه بالفعل

لَكِنَّ: ولی

لَيْتَ: ای کاش

لَعَلَّ: شاید، امید است

إِنَّ: همانا، به راستی

أَنَّ: که

كَأَنَّ: گویی، مثل اینکه

حروف مشبهة بالفعل

• خبر حروف مشبهة بالفعل مثل بقيه خبرها سه دسته دارد:

(١) خبر مفرد: لَكِنَّ الْمُسْلِمِينَ غَافِلُونَ

(٢) خبر جمله: لَعَلَّ اللَّهَ يُدْخِلُنِي الْجَنَّةَ

(٣) خبر شبه جمله: كَأَنَّكَ فِي الْمَسْجِدِ

حروف مشبهة بالفعل

اسم حروف مشبهة بالفعل هم دو شکل بیشتر ندارد:

(۱) اسم ظاهر: إِنَّ الْإِسْلَامَ دِينُ الْعِبَادَةِ.

(۲) ضمیر بارز: إِنَّكَ تَتَعَبَّدُ.

حروف مشبهة بالفعل

- جابه جایی خبر و اسم حروف مشبهه بالفعل: همان طور که در باره جمله اسمیه گفتیم؛ اگر **خبر شبه جمله** و **مبتدا نکره** باشد، ترتیب مبتدا و خبر عوض می شود. عین همین اتفاق وقتی می افتد که **خبر حروف مشبهه بالفعل شبه جمله** و **اسم آن نکره** باشد، خبر بر اسم مقدم می شود.

إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا

اسم مؤخر حرف مشبه بالفعل و منصوب

خبر مقدم حرف مشبه بالفعل و محلاً مرفوع

لا النافية لِلْجِنْسِ

• یک نوع «لا» وجود دارد که به معنای «هیچ..... نیست» است. این «لا» همانند حروف مشابه بالفعل سر جمله اسمیه می آید و مانند آن عمل می کند. با این تفاوت که اسم لای نفی جنس چند ویژگی منحصر بفرد دارد:

۱) اسم «لا» همواره فتحه میگیرد (مبنی بر فتح) و ال و تنوین نمی پذیرد.

۲) همواره بعد از «لا» است و جایش در جمله تغییر نمی کند.

لا النافية للجنس

لا لباس أجمل من العافية.

لا نافية للجنس اسم لا نافية للجنس مبني على الفتح
و محلاً منصوب خبر لا نافية للجنس و مرفوع